

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA-MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

BUXORO MUHANDISLIK-TEXNOLOGIYA
INSTITUTI

Ro'yxatganlindi:

No 04/11
2019 y. n. 29 o'z

Blim sohasi: 300 000 – Ishlab chiqarish va texnik soha
Ta'lim sohasi: 320 000- Ishlab chiqarish texnologiyasi
Ta'lim yo'naliishi: 5321600-Vengil sanout texnologiyalarini va jibozlari

Ta'lim yo'naliishi (muzaxasseslik) kodi va nomi	Umumi sistema hukmi	Talabasing o'quv yurʼunusu, soʼsi							Semestr II, soʼsi	
		Auditoriya matig' uletan						Musadqili	1	2
Jamʼ	Mazʼum	Aʼoly	monʼiq hujjati	Laboratoriya	Semestri	Kurs jahʼi	Illozishma			
134	72	18	18	36	-	-	62	4		
134	72	18	18	36	-	-	62		4	
268	144	36	36	72	-	-	124			

Buxoro - 2019

Ishchi o'quv dastur O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lif vazirligining 2018 yil "25" 08 dagi 144- sonly buyrug'ining 6- ilovasi bilan fan dasturi ro'yxati tasdiqlangan.

Tuzuvchilar: O.S.Komilov - BMTI, "Fizika" kafedrasи dots,t.f.n.,
N.M.Ergasheva - BMTI, "Fizika" kafedrasи assistanti
L.I.Jo'raeva -BMTI, "Fizika" kafedrasи assistanti

Taqrizehilar:

D.R.Djo'rayev - BuxDU, "Fizika" kafedrasи professor, f-m.f.d.,
M.Z.Sharipov - BMTI, "Fizika" kafedrasи mudiri, f-m.f.d.,

"Fizika" kafedrasи mudiri:

2019 yil "___" ____

f-m.f.d. M.Z.Sharipov

BuxMTI , "Yengil sanoat"

fakulteti dekani :

2019 yil "___" ____

Dots.S.S.Musayev

1. Fanning oliv ta'limdagi o'rni hamda maqsad va vazifalari

"Fizika" kursini o'kitishning asosiy maqsadi talabalarda tabiatdagi hodisa va jarayonlarga ilmiy nuqtai nazaridan qarash madaniyatini shakllantirish, shuningdek, naziariy va eksperimental materiallar asosida fizik qonunyatlarning ob'ektiv ekanligini, o'zlashtirish imkoniyatining mavjudligini isbot etishdir. "Fizika" fanining asosiy vazifasi - bu bir tomondan tabiat va texnikadagi *fizik hodisalar mohiyatini fizika fanidagi fundamental tushunchalar orqali tushuntirish bo'lsa*, ikkinchi tomondan naziariy bilimlarni talabalar kelgusida oladigan mutaxassisliklari bo'yicha yuzaga keladigan muammolarning, jumladan texnologik sikllarda modda va issiqlik balansini hisoblash, materiallarning issiqlik, elektr o'tkazuvchanligi, elastiklik modullarini aniqlash, kimyoviy reaksiyalar kinetikasini hisoblash kabi masalalarni yechish uchun ularning *fizik modelini yaratish yo'lidagi o'kvularni shaklpantirishdir*.

Fan bo'yicha talabaning bilimiga, ko'nikma va malakalariga qo'yiladigan talablar.

Fizika kursini o'zlashtirgan talaba quydagи bilimlarga ega bo'ladi;

1. Voqelik tog'risida materialistik dunyoqarash shakllanadi;
2. Mexanik, elektromagnit va yadro kuchlari to'g'risidagi tushunchalar shakllanadi;
3. Issiqlik jarayonlarini molekulyar kinetic naziariya asosida tushuntira oladi;
4. Murakkab bo'lмаган elektr zanjirlarni hisoblash usullarini egallaydi;
5. Turli optik effektlarni elektromagnit to'lqin naziariysi asosida tushuntira oladi;
6. Moddalarning tuzilishini va ularning fizik – kimyoviy xossalarni zamonaviy atomistik va kvant naziariysi asisida tushuntira oladi.

Fizika kursini o'rganishda talabalar tomonidan olinadigan asosiy bilimlar:

1. Qattiq jism mexanik harakatining qonunlari;
2. Molekulayar fizika va termodinamika qonunlari;
3. Elektromagnetizm qonunlari;
4. Optika, atom va kvant fizikasi qonunlari;
5. Qattiq jism fizikasi qonunlari.

Fizika kursini o'zlashtirish asosida olinadigan ko'nikmalar:

1. Qattiq jismlarning mexanik xossalarni (zichligi, elastikligi) aniqlashda fizik usullarni qo'llay oladi;
2. Suyuqliklarning ichki ishqalanish koeffisiyentini Stoks usulida aniqlay oladi;
3. O'tkazgichning qarshiligi va elektr sig'imini Uitson ko'prigi yordamida aniqlay oladi;
4. Suuqliklarning yorug'lik yutish koeffisientini va eritmalarining konsentrasiyasini aniqlashda optik usullarini qo'llay biladi;
5. Shaffof jismlarning sindirish ko'rsatgichini mikroskop yordamida aniqlay oladi;
6. Yorug'likning to'lqin uzunligini difraksion panjara yordamida aniqlay oladi.

Fizika fanini o'zalashtirgan quydagи talablarga javob berishlari lozim:

1. Kelgusida oladigan mutaxassisliklari bo'yicha yuzaga keladigan masalalarda voqeanning fizik mohiyatini ajrata bilishlari;
2. Hozirgi zamon fizik tajriba asboblari (mikroskop, spektrograf kabilar) bilan yaqindan tanish bo'lib, turli fizik tajribalarni o'tkazishda yetarli ko'nikmaga ega bo'lishlari;

3. Fizik qonunlarning qo'llanilish chegarasini ajrata bilishlari va bunda fizika fanining turli qismlariga nazariy yondoshishning umumiyligini hisobga ola bilishlari kerak.

Fanning o'quv rejadagi boshqa fanlar bilan o'zaro bog'liqligi va uslubiy jihatdan uzviyliги va ketma-ketligi

Fizika fani boshqa barcha tabiiy fanlar uchun poydevor bo'lib, o'z navbatida fizika fani bilan elektrotexnika, nazariy mexanika, elektr kimyo va fizik kimyo kabi fanlar chambarchas bog'liqdir.

Shuni alohida ta'kidlash lozimki, umumiy fizika kursini o'rganishda oily matematika fani muhim rol o'ynaydi. Oliy matematika apparati, differensial va integral hisob bilan tanishmay, fizikaviy kattaliklarni tushuntirish va qonunlarni chiqarish mumkin emas.

Fanni o`qitishda zamонавиъ axborot va pedagogik texnologiyalar

O`quv jarayoni bilan bogliq ta`lim sifatini belgilovchi holatlар quyidagilar: yuqori ilmiy-pedagogik darajada dars berish, muammoli ma`ruzalar o`qish, darslarni savol-javob tarzida qiziqarli tashkil qilish, ilg`or pedagogik texnologiyalardan va mul`timedia vositalaridan foydalanish, tinglovchilarni undaydigan, uylantiradigan muammolarni ular oldiga kuyish, talabchanlik, tinglovchilar bilan individual ishslash, erkin muloqot yuritishga, ilmiy izlanishga jalb qilish.

“Fizika” kursini o`qitish jarayonida quyidagi asosiy kontseptual yondoshuvlardan foydalaniladi:

Shaxsga yo`naltirilgan ta`lim. Bu ta`lim o`z mohiyatiga ko`ra ta`lim jarayonining barcha ishtirokchilarini tulaqonli rivojlanishlarini ko`zda tutadi. Bu esa ta`limni loyihalashtirilayotganda, albatta, ma`lum bir ta`lim oluvchining shaxsini emas, avvalo, kelgusidagi mutaxassislik faoliyati bilan bog'liq o`qish maqsadlaridan kelib chiqqan holda yondoshilishni nazarda tutadi.

Tizimli yondoshuv. Ta`lim texnologiyasi tizimning barcha belgilarini o`zida mujassam etmog'i lozim: jarayonning mantiqiyligi, uning barcha bug'inlarini o'zaro bog'langanligi, yaxlitligi.

**Faoliyatga yo`naltirilgan yondoshuv.** Shaxsning jarayonli sifatlarini shakllantirishga, ta`lim oluvchining faoliyatni aktivlashtirish va intensivlashtirish, o`quv jarayonida uning barcha qobiliyati va imkoniyatlari, tashabbuskorligini ochishga yo`naltirilgan ta`limni ifodalaydi.

Dialogik yondoshuv. Bu yondoshuv o`quv munosabatlarini yaratish zaruriyatini bildiradi. Uning natijasida shaxsning o`z-o`zini faollashtirishi va o`z-o`zini ko`rsata olishi kabi ijodiy faoliyati kuchayadi.

**Hamkorlikdagi ta`limni tashkil etish.** Demokratik, tenglik, ta`lim beruvchi va ta`lim oluvchi faoliyat mazmunini shakllantirishda va erishilgan natijalarni baholashda birgalikda ishslashni joriy etishga e`tiborni qaratish zarurligini bildiradi.

**Muammoli ta`lim.** Ta`lim mazmunini muammoli tarzda taqdim qilish orqali ta`lim oluvchi faoliyatini aktivlashtirish usullaridan biri. Bunda ilmiy bilimni ob`ektiv qarama-qarshiligi va uni hal etish usullarini, dialektik mushoxadanı shakllantirish va rivojlantirishni, amaliy faoliyatga ularni ijodiy tarzda qo'llashni mustaqil ijodiy faoliyati ta'minlanadi.

Axborotni taqdim qilishning zamonaviy vositalari va usullarini qo'llash - yangi kompyuter va axborot texnologiyalarini o'quv jarayoniga qo'llash.

O'qitishning usullari va texnikasi. Ma`ruza (kirish, mavzuga oid, vizuallash), muammoli ta`lim, keys-stadi, pinbord, paradoks va loyixalash usullari, amaliy ishlar.

O'qitishni tashkil etish shakllari: dialog, polilog, muloqot hamkorlik va o'zaro o'rghanishga asoslangan frontal, kollektiv va guruh.

O'qitish vositalari: o'qitishning an'anaviy shakllari (darslik, ma`ruza matni) bilan bir qatorda - kompyuter va axborot texnologiyalari.

Kommunikatsiya usullari: tinglovchilar bilan operativ teskari aloqaga asoslangan bevosita o'zaro munosabatlar.

Teskari aloqa usullari va vositalari: kuzatish, blits-so'rov, oraliq va yakunlovchi nazorat natijalarini tahlili asosida o'qitish diagnostikasi.

Boshqarish usullari va vositalari: o'quv mashg'uloti bosqichlarini belgilab beruvchi texnologik karta ko'rinishidagi o'quv mashg'ulotlarini rejalashtirish, ko'yilgan maqsadga erishishda o'qituvchi va tinglovchining birlgilikdagi harakati, nafaqat auditoriya mashg'ulotlari, balki auditoriyadan tashqari mustaqil ishlarning nazorati.

Monitoring va baholash: o'quv mashg'ulotida ham butun kurs davomida ham o'qitishning natijalarini rejali tarzda kuzatib borish. Kurs oxirida test topshiriqlari yoki yozma ish variantlari yordamida tinglovchilarning bilimlari baholanadi.

“Fizika” fanini o'qitish jarayonida kompyuter texnologiyasidan, “Exsel” elektron jadvallar dasturlaridan, Solid Works, Kompas tizimi dasturlaridan foydalaniladi. Ayrim mavzular bo'yicha talabalar bilimini baholash test asosida va kompyuter yordamida bajariladi. “Internet” tarmog'идаги rasmiy iqtisodiy ko'rsatkichlaridan foydalaniladi, tarkatma material tayyorlanadi, test tizimi hamda tayanch so'z va iboralar asosida oraliq va yakuniy nazoratlar o'tkaziladi.

2.MA'RUZA MASHG'ULOTI **“FIZIKA” FANI BO'YICHA MA'RUZA MASHG'ULOTINING** **KALENDAR- TEMATIK REJASI**

t/r	Ma'ruza mavzulari	Soat
1	Mexanika haqida umumiy ma'lumot. Kinematikarning elementlari.	2
2	Moddiy nuqta dinamikasi. Inersiya kuchlari.	2
3	Qattiq jismlar deformatsiyasi va kuchlanishlar. Saqlanish qonunlari.	2
4	Mexanikada nisbiylik prinsipi. Yaxlit muxit mexanikasining elementlari.	2
5	Fizikada dinamik va statistik qonuniyatlar. Statistik taqsimotlar.	2
6	Termodinamika asoslari. Real gazlar, suyuqliklar va qattiq jismlar	2
7	Tebranish jarayonlari haqida umumiy ma'lumot. To'lqin jarayonlari.	2
8	Elektrostatika. Elektrostatik maydondagi o'tkazgich.	2
9	O'zgarmas elektr toki. Muhitlarda elektr toki.	2
	I-Semestr	18-soat
10	Magnit maydoni va uning xarakteristikalari. Solenoid va toroidning magnit maydoni.	2
11	Elektromagnit induksiya hodisasi. Moddadagi magnit maydoni.	2

12	Maksvell tenglamalari. Kvazistatsionar elektromagnit maydon.	2
13	Yorug'likning elektromagnetik tabiat. Yorug'lik difraksiyasi.	2
14	Elektromagnit to'lqinlarning muhit bilan o'zaro ta'sirlashishi.	2
15	Atom tuzilishi. Kvant nazariyasining tajribada asoslanishi.	2
16	Yorug'likning korpuskulyar-to'lqin dualizmi. Atom va molekula.	2
17	Qattiq jism fizikasi va kvant elektronikasi. Qattiq jism fizikasi elementlari.	2
18	Kvant elektronikasi elementlari. Atom yadrosi. Yuqori chastotali signallarni uzatish usullari. Ekstremal sharoitdagi modda.	2
	II-Semestr	18 soat
	Jami	36soat

Ma'ruza mashg'ulotlarida fizika fanning mavzulari mantiqiy ketma – ketlikda keltirilgan. Har bir mavzuning mohiyati asosiy tushunchalar orqali ochib berildi. Ma'ruza mashg'ulotlari multimedya qurilmalari bilan jihozlangan auditorida akademik guruhlar oqimi uchun o'tiladi.

3.AMALIY MASHG'ULOT

Amaliy mashg'ulotlarini o'tkazishda quyidagi didaktik tamoyillarga amal qilinadi:
amaliy mashg'ulotlarining maqsadini aniq belgilab olish;

O'qituvchining innovasion pedagogik faoliyati bo'yicha bilimlarni chuqurlashtirish imkoniyatlarga talabalarda qiziqish uyg'otish;

talabada natijani mustaqil ravishda qo'lga kiritish imkoniyatini ta'minlash; talabani nazariy-metodik jihatdan tayyorlash;

amaliy mashg'ulotlari nafaqat aniq mavzu bo'yicha bilimlarni yakunlash, balki talabalarni tarbiyalash manbai hamdir.

“FIZIKA” FANI BO’YICHA AMALIY MASHG’ULOTINING KALENDAR – TEMATIK REJASI MAVZULARI

t/r	Amaliy mashg'ulot mavzulari	Soat
1	Moddiy nuqta kinematikasi.	2
2	Moddiy nuqta dinamikasi.	2
3	Aylanma harakat dinamikasi.	2
4	Suyuqliklar mexanikasi.	2
5	Molekulyar kinetik nazariyaning asosiy tenglamalari.	2
6	Termodynamika asoslari. Real gazlar va ko'chish hodisalari.	2
7	Mexanik tebranishlar va to'lqinlar.	2
8	Elektrostatika. Kulon qonuni. Elektr maydon kuchlanganligi va superpozitsiya prinsipi	2
9	Elektrostatik maydondagi o'tkazgichlar. Kondensatorlar. Elektr maydon energiyasi. O'zgarmas tok qonunlari. Kirxgoff qonuni.	2
	I-Semestr	18 soat
10	Vakuumning magnit maydoni. Bio-Savar-Laplas qonuni. Amper va Lorens qonunlari.	2

11	Elektromagnit induksiya. Elektromagnit tebranishlar. O'zgaruvchan tok.	2
12	Yorug'likning elektromagnetik tabiat. Yorug'lik interferensiyasi.	2
13	Yorug'lik difraksiyasi. Yorug'lik dispersiyasi.	2
14	Yorug'likning yutilishi. Yorug'likning qutblanishi. Malyus va Bryuster qonuni	2
15	Issiqlik nurlanish qonunlari. Fotoeffekt. Yorug'lik bosimi. Kompton effekti	2
16	Vodorod atomi uchun Bor nazariyasi. Atom yadrosi.	2
17	Massa defekti va yadro bog'lanish energiyasi. Yadro reaksiyasi.	2
18	Termoyadroviy reaksiyalar. Radioaktivlik.	2
	II-Semestr	18 soat
	JAMI:	36 soat

Amalyot mashg'ulotlarida fizika fani boblariga tegishli masalalar mantiqiy ketma – ketlikda yechiladi. Har bir mavzuning mohiyati asosiy tushunchalar, formulalar, fizik kattaliklar, birliklar orqali ochib berildi. Amalyot mashg'ulotlari slaydlar va animasiyalar yordamida kichik akademik guruhlarda o'tiladi.

4.TAJRIBA MASHG'ULOT MAVZULARI “FIZIKA” FANI BO'YICHA TAJRIBA MASHG'ULOTINING KALENDAR – TEMATIK REJASI

t/r	Tajriba mashg'uloti mavzulari	Soat
1	Laboratoriya mashg'ulotlari va ularni tashkil qilish usullari. O'lchash xatoliklari haqida.	2
2	Paraboloik shaklli trayektoriyaning tezlikka va otilish burchagiga bog'ligini nuqtaviy qayd etish	2
3	Paraboloik shaklli trayektoriyaning tezlikka va otilish burchagiga bog'ligini nuqtaviy qayd etish	2
4	Matematik mayatnik yordamida og'irlik kuchi tezlanishini aniqlash.	2
5	Matematik mayatnik yordamida og'irlik kuchi tezlanishini aniqlash.	2
6	Giroskopning harakatini o'rganish	2
7	Giroskopning harakatini o'rganish	2
8	Qattiq jismning chiziqli kengayish koeffisiyentini temperaturaga bo'g'liqligini o'rganish.	2
9	Qattiq jismning chiziqli kengayish koeffisiyentini temperaturaga bo'g'liqligini o'rganish.	2
10	Suyuqliklarning hajmiy kengayish koeffisiyentini aniqlash	2
11	Suyuqliklarning hajmiy kengayish koeffisiyentini aniqlash	2
12	Kritik nuqtada suyuqlik-gaz fazaviy o'tishini kuzatish.	2
13	Kritik nuqtada suyuqlik-gaz fazaviy o'tishini kuzatish.	2
14	O'tkazgichning solishtirma qarshiligini aniqlash.	2

15	O'tkazgichning solishtirma qarshiligini aniqlash.	2
16	Cho'g'lanma elekr lampa tolasining qarshiligi, quvvati va haroratini aniqlash.	2
17	Vakuumli diodning volt-amper xarakteristikasini o'rganish.	2
18	Vakuumli diodning volt-amper xarakteristikasini o'rganish.	2
I-semestr		Jami: 36
20	Taqasimon magnit maydonida tokli o'tkazgichga ta'sir etuvchi kuchni o'lchash	2
21	Taqasimon magnit maydonida tokli o'tkazgichga ta'sir etuvchi kuchni o'lchash	2
22	Magnit o'zakka ega bo'lmanan induktiv g'altakning magnit maydonini o'lchash	2
23	Magnit o'zakka ega bo'lmanan induktiv g'altakning magnit maydonini o'lchash	2
24	Erkin elektromagnit tebranishlar	2
25	Erkin elktromagnit tebranishlar	2
26	Linza fokus masofasi va uning sferik aberatsiyasini aniqlash	2
27	Linza fokus masofasi va uning sferik aberatsiyasini aniqlash	2
28	Difraksion panjara yordamida yorug'likning to'lqin uzunligini aniqlash	2
29	Difraksion panjara yordamida yorug'likning to'lqin uzunligini aniqlash	2
30	Fotoeffekt hodisasini o'rganish	2
31	Fotoeffekt hodisasini o'rganish	2
32	Stefan-Bolsman qonuni: «qora jism» nurlanish intensivligining temperaturaga bog'liqligini o'lchash	2
33	Stefan-Bolsman qonuni: «qora jism» nurlanish intensivligining temperaturaga bog'liqligini o'lchash	2
34	α zarrachalar izlarini Vilson bulutli kamerasi yordamida namoish etish	2
35	α zarrachalar izlarini Vilson bulutli kamerasi yordamida namoish etish	2
36	Elektronning solishtirma zaryadini aniqlash	2
37	Elektronning solishtirma zryaadini aniqlash	2
II-semestr		Jami:36
	Jami	54soat

Tajriba ishlarini bajarish davomida talabalar fizika fanining qonunyatlarini, doimiyatlarni, tajriba qurilmalarida o'z qollari bilan bajarib, hisoblab uning grafiklarini

chizib, absalyut va nisbiy xatoliklarini hisoblab xulosa qiladi, amaliy ko'nikmalar hosil qilinib kasb mahoratlari oshiriladi

5.MUSTAQIL TA`LIM.

“Fizika” bo'yicha talabaning mustaqil ta`limi shu fanni o'rganish jarayonining tarkibiy qismi bo'lib, uslubiy va axborot resurslari bilan to'la ta'minlangan.

Talabalar auditoriya mashgulotlarida professor-o'qituvchilarning ma'ruzasini tinglaydilar, misol va masalalar echadilar. Auditoriyadan tashqarida talaba darslarga tayyorlanadi, adabiyotlarni konspekt qiladi, uy vazifa sifatida berilgan misol va masalalarni echadi. Bundan tashqari ayrim mavzularni kengroq o'rganish maqsadida qo'shimcha adabiyotlarni o'qib referatlar tayyorlaydi hamda mavzu bo'yicha testlar echadi. Mustaqil ta`lim natijalari reyting tizimi asosida baholanadi.

Uyga vazifalarni bajarish, qo'shimcha darslik va adabiyotlardan yangi bilimlarni mustaqil o'rganish, kerakli ma'lumotlarni izlash va ularni topish yo'llarini aniqdash, internet tarmoqdaridan foydalanib ma'lumotlar to'plash va ilmiy izlanishlar olib borish, ilmiy to'garak doirasida yoki mustaqil ravishda ilmiy manbalardan foydalanib ilmiy maqola va ma'ruzalar tayyorlash kabilar talabalarining darsda olgan bilimlarini chuqurlashtiradi, ularning mustaqil fikrlesh va ijodiy qobiliyatini rivojlantiradi. Shuning uchun ham mustaqil ta`limsiz o'quv faoliyati samarali bo'lishi mumkin emas.

Uy vazifalarini tekshirish va baholash amaliy mashgulot olib boruvchi ukituvchi tomonidan, konspeklarni va mavzuni o'zlashtirish darajasinitekshirish va baholash esa ma'ruza darslarini olib boruvchi o'qituvchi tomonidan har darsda amalga oshiriladi.

“Fizika” fanidan mustaqil ish majmuasi fanning barcha mavzularini qamrab olgan va quyidagi 10 ta mavzu ko'rinishida shakllantirilgan.

t/r	Mustaqil ta`lim mavzulari	Berilgan topshiriqlar	Bajarish muddati	Hajmi (soatda)
1	Tabiatda inersiya kuchlari	Adabiyotlardan konspekt qilish. O'qib topshirish.	1-2-haftalarda	4
2	Nisbiylik nazariyasi elementlari.	Adabiyotlardan konspekt qilish. O'qib topshirish.	3-4-haftalarda	4
3	Kepler qonunlari	O'qib topshirish.	5-6-haftalarda	4
4	Plazma.	Adabiyotlardan konspekt qilish. O'qib topshirish.	7-8-haftalarda	4
5	Molekulyar fizika.	Adabiyotlardan konspekt qilish. O'qib topshirish.	9-10-haftalarda	4
6	Maksvell taqsimoti.	Adabiyotlardan konspekt qilish. Formulani keltirib chiqarish.	10-11-haftalarda	4
7	Termodinamika	Adabiyotlardan konspekt qilish. O'qib topshirish.	12-13-haftalarda	4
8	Elektr maydon kuchlanganligi bilan potensial orasidagi bog'lanish.	Adabiyotlardan konspekt qilish. Formulani keltirib chiqarish. O'qib topshirish.	14-15-haftalarda	4

9	Vakuumda elektr toki.	Adabiyotlardan konspekt qilish. O'qib topshirish.	15-16-haftalarda	4
10	Segneto elektriklar va pyezoelektriklar	Adabiyotlardan konspekt qilish. O'qib topshirish.	16-17-haftalarda	4
11	Termoelektron emissiya.	Adabiyotlardan konspekt qilish. O'qib topshirish.	18-haftada	4
12	O'zbek mutaffakiri - A.R.Beruniyning ilmiy kashfiyotlari, jahon sivilizatsiyasiga qo'shgan ulkan xizmatlari.	Adabiyotlardan konspekt qilish. O'qib topshirish.	1-2-haftalarda	4
13	Dielektriklar uchun Gauss teoremasi.	Adabiyotlardan konspekt qilish. O'qib topshirish.	3-4-haftalarda	4
14	Elektr siljish vektori	Adabiyotlardan konspekt qilish. O'qib topshirish.	5-6-haftalarda	4
15	O'zgarmas elektr toki paramerlari	Adabiyotlardan konspekt qilish. O'qib topshirish.	7-8-haftada	2
16	Kirxgof qoidalari. Tokning ishi va quvvati. Joul' - Lens qonuni.	Adabiyotlardan konspekt qilish. O'qib topshirish.	9-haftada	4

JAMI: I-semestrda

62soat

1	Xoll effekti.	Adabiyotlardan konspekt qilish. O'qib topshirish.	1-2-haftalarda	2
2	Interferometrlar va ularning ishlash prinsipi.	Adabiyotlardan konspekt qilish. O'qib topshirish.	5-6-haftalarda	2
3	Gers vibratorlari.	Adabiyotlardan konspekt qilish. O'qib topshirish.	6-haftada	2
4	Kontakt hodisalar.	Adabiyotlardan konspekt qilish. O'qib topshirish.	6-haftada	2
5	O'ta o'tkazuvchanlik va uning kvant-mexanik talqini.	Adabiyotlardan konspekt qilish. O'qib topshirish.	7-haftada	2
6	Elektronlar difraksiyasi.	Adabiyotlardan konspekt qilish. O'qib topshirish.	8-haftada	2
7	Yupqa qatlamlarning tuzilishi va xossalari.	Adabiyotlardan konspekt qilish. O'qib topshirish.	15-haftada	2
8	Kvantli o'ralar va ularning xususiyatlari.	Adabiyotlardan konspekt qilish. O'qib topshirish.	16-haftada	2
9	Nanotexnologiya.	Adabiyotlardan konspekt qilish. O'qib topshirish.		2
10	Nanoelektronika va uning materiallari.	Adabiyotlardan konspekt qilish. O'qib topshirish.	16-haftada	2
11	Spinli elektronika va uning elementlari.	Adabiyotlardan konspekt qilish. O'qib topshirish.	15-haftada	2

12	Suyuq kristallar va ularning xususiyatlari.	Adabiyotlardan konspekt qilish. O'qib topshirish.	15-haftada	2
13	Katta adron kollayderi va uning ishslash prinsipi.	Adabiyotlardan konspekt qilish. O'qib topshirish.	16-haftada	4
14	Quyosh fotoelektrik elementlari va modullari.	Adabiyotlardan konspekt qilish. O'qib topshirish.	14-haftada	2
15	Optik tolali tizimlar	Adabiyotlardan konspekt qilish. O'qib topshirish.	18-haftada	2
16	Vakuumning magnit maydoni. Bio-Savar-Laplas qonuni	Adabiyotlardan foydalanib, mustaqil 10 tadan masala yechish	1-2-haftada	2
17	Elektromagnit induksiya.	Adabiyotlardan foydalanib, mustaqil 10 tadan masala yechish	4-5-haftalarda	2
18	Elektromagnit tebranishlar. O'zgaruvchan tok.	Adabiyotlardan foydalanib, mustaqil 10 tadan masala yechish	6-7-haftalarda	2
19	Tok kuchi birligi etalonini amalga oshirish.	Animatsion dastur yordamida bajarish. Hisobotini topshirish.	8-9-haftalarda	2
20	Yorug'likning qutblanishi. Malyus va Bryuster qonuni	Adabiyotlardan foydalanib, mustaqil 10 tadan masala yechish	10-11-haftalarda	2
21	Issiqlik nurlanish qonunlari. Fotoeffekt. Yorug'lik bosimi. Kompton effekti	Adabiyotlardan foydalanib, mustaqil 10 tadan masala yechish	12-haftada	2
22	Vodorod atomi uchun Bor nazariyasi. Atom yadrosi. Yadro reaksiyasi. Termoyadroviy reaksiyalar. Radioaktivlik	Adabiyotlardan foydalanib, mustaqil 10 tadan masala yechish	13-haftada	2
23	O'zbek mutaffakiri - Ibn Sinoning ilmiy kashfiyotlari, jahon sivilizatsiyasiga qo'shgan ulkan xizmatlari.	Adabiyotlardan konspekt qilish. O'qib topshirish. Prezentatsiya shaklida topshirish.	14-haftalarda	2
24	O'zbek mutaffakiri – Abu Nasr Farobiyning ilmiy kashfiyotlari, jahon sivilizatsiyasiga qo'shgan ulkan xizmatlari.	Adabiyotlardan konspekt qilish. O'qib topshirish. Prezentatsiya shaklida topshirish.	5-6-haftalarda	2
25	Yuqori chastotali signallarni uzatish usullari. Ekstremal sharoitdagi modda.	Adabiyotlardan foydalanib, mustaqil 10 tadan masala yechish	1-2-haftalarda	2
26	Reley-Jins va Plank formulasi.	Adabiyotlardan konspekt qilish. O'qib topshirish.	5-6-haftalarda	2

		Prezentatsiya shaklida topshirish.		
27	A.G.Stoletov tajribalari va qonunlari.	Adabiyotlardan konspekt qilish. O'qib topshirish. Prezentatsiya shaklida topshirish.	6-7-haftalarda	2
28	Kompton effekti.	Adabiyotlardan foydalanib, mustaqil 10 tadan masala yechish	8-9-haftalarda	2
29	Bor nazariyasining kamchiliklari	Adabiyotlardan konspekt qilish. O'qib topshirish.	11-12-haftalarda	2
30	Lazerlarning qanday xossalarni bilasiz	Adabiyotlardan konspekt qilish. O'qib topshirish.	12-15-haftalarda	2
Jami:		II-Semestrda		62 soat
Jami:			124 soat	

“Fizika” bo'yicha talabaning mustaqil ta'limi shu fanni o'rganish jarayonining tarkibiy qismi bo'lib, uslubiy va axborot resurslari bilan to'la ta'minlangan.

Talabalar auditoriya mashgulotlarida professor-o'qituvchilarning ma'ruzasini tinglaydilar, misol va masalalar echadilar. Auditoriyadan tashqarida talaba darslarga tayyorlanadi, adabiyotlarni konspekt qiladi, uy vazifa sifatida berilgan misol va masalalarni echadi. Bundan tashqari ayrim mavzularni kengroq o'rganish maqsadida qo'shimcha adabiyotlarni o'qib referatlar tayyorlaydi hamda mavzu bo'yicha testlar echadi. Mustaqil ta'lim natijalari boholash tizimi asosida baholanadi.

6. Kurs ishlarini tashkil etish bo'yicha ko'rsatmalar

Fan bo'yicha kurs ishlari namunaviy o'quv rejada ko'zda tutilmagan.

BAHOLASH MEZONI

Fan bo'yicha talabalar bilimini baholash va nazorat qilish me'zonlari

(1 курслар учун)

Fizika fan bo'yicha talabalar bilimini baholash taqsimoti (I semestr uchun)

AUDITORIYA MATERIALI (MA'RUZALAR MATNI) VA MUSTAQIL ISH BO'YICHA BAHOLASH MEZONI

Ma'ruzalar bo'yicha baholash mezoni: (I- semestrda)

Oraliq baholash (ON) – maksimal 5(a'lo) baho:

Oraliq baholash ma'ruza mashg'ulotlarining mexanika va elektrostatika bo'limi yakunlangandan so'ng ma'ruza materiali bo'yicha oraliq nazorat topshiradilar.

Birinchi oraliq nazoratda har bir moduldan savol olinib, jami to'rtta savoldan iborat va har bir talabaga ta'lluqli variantlar tayyorланади (variantlarga tegishli savollar va ularning har biriga tegishli maksimal ballar keltiriladi).

Ikkinchı oraliq nazoratda har bir moduldan 200 ta savol tayyorlanadi talabalar sovollarga og'zaki javob beradilar.

Ma'ruzalar bo'yicha baholash mezoni: (II- semestrda)

Oraliq baholash (ON) – maksimal 5(a'lo) baho:

Oraliq baholash ma'ruza mashg'ulotlarining elektrmagnitizm va atom yadro fizikasi bo'limi yakunlangandan so'ng ma'ruza materiali bo'yicha oraliq nazorat topshiradilar.

Birinchi oraliq nazoratda har bir moduldan savol olinib, jami to'rtta savoldan iborat va har bir talabaga ta'lluqli variantlar tayyorlanadi (variantlarga tegishli savollar va ularning har biriga tegishli maksimal ballar keltiriladi).

Ikkinchı oraliq nazoratda har bir moduldan 200 ta savol tayyorlanadi talabalar sovollarga og'zaki javob beradilar.

Baholash balli	Talaba bilimi va malakasiga qo'yiladigan talablar
Eng yuqori bahoning 5-4,6	Talaba mustaqil xulosa va qaror qabul qiladi, ijodiy fikrlay oladi, mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimini amalda qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda — 5 (a'lo) baho;
Eng yuqori bahoning 4-3,46	Talaba mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimini amalda qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatni tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda — 4 (yaxshi) baho;
Eng yuqori bahoning 3-2,46	Talaba olgan bilimini amalda qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatni tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda — 3 (qoniqarli) baho;
Eng yuqori bahoning 3 dan kam	Talaba fan dasturini o'zlashtirmagan, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunmaydi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega emas deb topilganda — 2 (qoniqarsiz) baho bilan baholanadi.

AMALIY MASHG'ULOTLAR BO'YICHA BAHOLASH MEZONI (I semestr)

Birinchi nazorat Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha talabalar amaliy mashg'ulotlar mavzulari bo'yicha o'quv xonasida **birinchi yozma nazorat** topshiradi; **Birinchi yozma nazoratda** har bir talabaga to'rtta masaladan iborat variantlar beriladi **jami:**

maksimal 5 baho. Nazorat vaqtı jami: 40 daqıqa (minut), har bir masalani yechish uchun 8 daqıqa (minut) vaqt beriladi.

Ikkinchı joriy nazorat Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha talabalar amaliy mashg'ulotlar mavzulari bo'yicha o'quv xonasida **birinchi yozma nazorat** topshiradi; **Birinchi yozma nazoratda** har bir talabaga to'rtta masaladan iborat variantlar beriladi **jami: maksimal 5 baho.** Nazorat vaqtı jami: 40 daqıqa (minut), har bir masalani yechish uchun 8 daqıqa (minut) vaqt beriladi.

(II -semestr)

Birinchi nazorat Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha talabalar amaliy mashg'ulotlar mavzulari bo'yicha o'quv xonasida **birinchi yozma nazorat** topshiradi; **Birinchi yozma nazoratda** har bir talabaga to'rtta masaladan iborat variantlar beriladi **jami: maksimal 5 baho.** Nazorat vaqtı jami: 40 daqıqa (minut), har bir masalani yechish uchun 8 daqıqa (minut) vaqt beriladi.

Ikkinchı joriy nazorat Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha talabalar amaliy mashg'ulotlar mavzulari bo'yicha o'quv xonasida **birinchi yozma nazorat** topshiradi; **Birinchi yozma nazoratda** har bir talabaga to'rtta masaladan iborat variantlar beriladi **jami: maksimal 5 baho.** Nazorat vaqtı jami: 40 daqıqa (minut), har bir masalani yechish uchun 8 daqıqa (minut) vaqt beriladi.

Baholash balli	Talabaning bilim darajasi va malakasiga talablar
Eng yuqori bahoning 5-4,6	Amaliy mashg'ulotlarda faol ishtirok etsa, masala va mashqlarni mustaqil fikr chiqarib to'g'ri yechsa, javoblarni izohlab ularning Amaliy ahamigatini anglay olsa, masalani yechishga ijodiy yondoshsa, o'z fikrini to'la ifodalay olsa, yozma ishlarda barcha masalalarni xatosiz yechib tushuntirishlar yozsa.
Eng yuqori bahoning 4-3,46	Amaliy mashg'ulotlarda faol ishtirok etsa, masala va mashqlarni to'g'ri yechsa, javoblarni izohlag olsa, fikrini mustaqil ifodalay olsa, masala mohiyatini to'la tushunsa, yozma ishlarni bajarishda masalalarni yechib ayrim nojuziy xatoliklarga yo'l qo'ygan bo'lsa,
Eng yuqori bahoning 3-2,46	Amaliy mashg'ulotlarda ishtirok etib masala va mashqlarni o'qituvchi yordamida to'g'ri yechsa, yechimlardan olingan javoblarni mohiyatini tushunsa, masalani yechish jarayonini tushuntira olsa, yozma ishlarga berilgan masalalarning yarmidan ko'p to'g'ri yechsa;
Eng yuqori bahoning 3 dan kam	Masalalarni shartini to'g'ri tushunib ularni yecha olmasa, masalalarni yechimi to'g'risida aniq tasavvurga ega bo'lmasa, o'qituvchi yordamida ham masalalarni yechishga qiyalssa, Nazariy va Amaliy bilimlarini bog'lay olmasa, yozma ishda masalalarni yarmidan kam qismini yechsa.

LABORATORIYA MASHG'ULOTLAR BO'YICHA BAHOLASH MEZONI

(I-simest)

Birinchi nazorat laboratoriya mashg'ulotlarining talaba tomonidan o'zlashtirish natijalari bo'yicha amalga oshiriladi, **maksimal 5 baho** asosida qabul qilinadi. Laboratoriya mashg'ulotlar bo'yicha laboratoriya mashg'ulotlar mavzulari bo'yicha o'quv xonasida **olingan natijalar hisobot nazorati** topshiradi; **Birinchi nazoratda** har bir talabaning laboratoriya daftari tekshirilib, har bir mavzuga tegishli hisobot qabul qilinadi, har biriga maksimal 5 bahodan iborat bo'ladi, **jami: maksimal 5 baho.**

Ikkinci nazorat laboratoriya mashg'ulotlarining talaba tomonidan o'zlashtirish natijalari bo'yicha amalga oshiriladi, **maksimal 5 baho** asosida qabul qilinadi. Laboratoriya mashg'ulotlar bo'yicha laboratoriya mashg'ulotlar mavzulari bo'yicha o'quv xonasida **olingan natijalar hisobot nazorati** topshiradi; **Birinchi nazoratda** har bir talabaning laboratoriya daftari tekshirilib, har bir mavzuga tegishli hisobot qabul qilinadi, har biriga maksimal 5 bahodan iborat bo'ladi, **jami: maksimal 5 baho.**

(II-simest)

Birinchi nazorat № 8-10 modullar ichiga kiritilgan laboratoriya mashg'ulotlarining talaba tomonidan o'zlashtirish natijalari bo'yicha amalga oshiriladi, **maksimal 5 baho** asosida qabul qilinadi. Laboratoriya mashg'ulotlar bo'yicha laboratoriya mashg'ulotlar mavzulari bo'yicha o'quv xonasida **olingan natijalar hisobot nazorati** topshiradi; **Birinchi nazoratda** har bir talabaning laboratoriya daftari tekshirilib, har bir mavzuga tegishli hisobot qabul qilinadi, har biriga maksimal 5 bahodan iborat bo'ladi, **jami: maksimal 5 baho.**

Ikkinci nazorat laboratoriya mashg'ulotlarining talaba tomonidan o'zlashtirish natijalari bo'yicha amalga oshiriladi, **maksimal 5 baho** asosida qabul qilinadi. Laboratoriya mashg'ulotlar bo'yicha laboratoriya mashg'ulotlar mavzulari bo'yicha o'quv xonasida **olingan natijalar hisobot nazorati** topshiradi; **Birinchi nazoratda** har bir talabaning laboratoriya daftari tekshirilib, har bir mavzuga tegishli hisobot qabul qilinadi, har biriga maksimal 5 bahodan iborat bo'ladi, **jami: maksimal 5 baho.**

Baholash	Talabaning bilim darajasi va malakasiga talablar
Eng yuqori bahoning 5-4,6	Laboratoriya mashg'ulotlarda faol ishtirok etsa, laboratoriya ishining mavzusini maqsadini to'g'ri xulosa chiqarib ishni bajarish tartibini aniq ketma-katalikda tushuntira olsa asosiy ischi formulani keltirib chiqara olsa, tajriba ishini mustaqil bajarib kerakli natijalarni ozib olsa va nisbiy absalyut xatoliklarni topib laboratoriya ishi yuzasidan tegishli xulosa chiqara olsa. Texnika xavsizlik qoidalariga to'liq amall qilsa
Eng yuqori	Laboratoriya mashg'ulotlarda faol ishtirok etsa, laboratoriya ishining

bahoning 4-3,46	mavzusini maqsadini to'g'ri xulosa chiqarib ishni bajarish tartibini aniq ketma-katalikda tushuntira olsa asosiy ischi formulani keltirib chiqara olsa, tajriba ishini mustaqil bajarib kerakli natijalarni ozib olsa va nisbiy absalyut xatoliklarni topib laboratoriya ishini bajarishda nojuzidiy xatoliklarga yo'l qo'ygan bo'lsa, Texnika xavsizlik qoidalariga to'liq amall qilsa
Eng yuqori bahoning 3-2,46	Laboratoriya mashg'ulotlarda faol ishtirok etsa, laboratoriya ishining mavzusini maqsadini to'g'ri xulosa chiqarib ishni bajarish tartibini aniq ketma-katalikda tushuntira olsa asosiy ischi formulani keltirib chiqara olsa, tajriba ishini mustaqil bajarib kerakli natijalarni ozib olsa va nisbiy absalyut xatoliklarni topibda yarmidan ko'p to'g'ri yechsa; Texnika xavsizlik qoidalariga to'liq amall qilsa
Eng yuqori bahoning 3 dan kam	Laboratoriya mashg'ulotlarda faol ishtirok etsa, laboratoriya ishining mavzusini maqsadini to'g'ri xulosa chiqarib ishni bajarish tartibini aniq ketma-katalikda tushuntira olmasa asosiy ischi formulani keltirib chiqara olsa, Nazariy va Amaliy bilimlarini bog'lay olmasa, laboratoriya ishda yarmidan kam qismini yechsa.

MUSTAQIL TA'LIM BO'YICHA TALABALARNING BAHOLANISHI

Birinchi nazorat ma'ruza bo'yicha talabalarga mustaqil o'rganish uchun ayrim mavzular vazifa qilib beriladi. Talabalar berilgan mavzularni konspektlashtiradi va tushuntirib beradi.

Amaliy mavzulariga oid masalalar bajaradilar. Har bir moduldan 15 tadan masalalar bajaradilar va taqdim qiladilar. **Birinchi nazoratda** har bir talabaning mustaqil ta'lif daftari tekshirilib, har bir mavzuga tegishli hisobot qabul qilinadi, har biriga maksimal 5 bahodan iborat bo'ladi, **jami: maksimal 5 baho.**

Ikkinci nazorat ma'ruza bo'yicha talabalarga mustaqil o'rganish uchun ayrim tushunchalar vazifa qilib beriladi. Talabalar berilgan mavzularni konspektlashtiradi va tushuntirib beradi.

Amaliy mavulariga oid masalalar bajaradilar. Har bir moduldan 15 tadan masalalar bajaradilar va taqdim qiladilar. **Birinchi nazoratda** har bir talabaning mustaqil ta'lif daftari tekshirilib, har bir mavzuga tegishli hisobot qabul qilinadi, har biriga maksimal 5 bahodan iborat bo'ladi, **jami: maksimal 5 baho.**

(II-simest)

Birinchi nazorat ma'ruza bo'yicha talabalarga mustaqil o'rganish uchun ayrim tushunchalar vazifa qilib beriladi. Talabalar berilgan mavzularni konspektlashtiradi va tushuntirib beradi.

Amaliy mavulariga oid masalalar bajaradilar. Har bir moduldan 15 tadan masalalar bajaradilar va taqdim qiladilar. **Birinchi nazoratda** har bir talabaning mustaqil ta’lim daftari tekshirilib, har bir mavzuga tegishli hisobot qabul qilinadi, har biriga maksimal 5 bahodan iborat bo’ladi, **jami: maksimal 5 baho.**

Ikkinchi nazorat ma’ruza bo’yicha talabalarga mustaqil o’rganish uchun ayrim tushunchalar vazifa qilib beriladi. Talabalar berilgan mavzularni konseptlashtiradi va tushuntirib beradi.

Amaliy mavulariga oid masalalar bajaradilar. Har bir moduldan 15 tadan masalalar bajaradilar va taqdim qiladilar. **Birinchi nazoratda** har bir talabaning mustaqil ta’lim daftari tekshirilib, har bir mavzuga tegishli hisobot qabul qilinadi, har biriga maksimal 5 bahodan iborat bo’ladi, **jami: maksimal 5 baho.**

YAKUNIY NAZORAT

Test

Yakuniy nazorat I semestrga mo’ljallangan modular asosida olinadi. Modullardan jami 30 ta test savoli tuziladi. (**I semester**)

Yakuniy nazorat II semestrga mo’ljallangan modular asosida olinadi. Modullardan jami 30 ta test savoli tuziladi. (**II semester**)

Yakuniy nazoratni baholash “Test sinovi” ni bahoashda quyidagi omillar hisobga olinadi.

Baholanishi	Baholash omillari	Ya N ni baholash
30 ta	Test sinovining to’g’ri javobi uchun qo’yiladigan baholar. Shundan: 30-26 ta to’g’ri javob uchun 5(a’lo) baho 25-22 ta to’g’ri javob uchun 4(yaxshi) baho 21-17 ta to’g’ri javob uchun 3(qoniqarli) baho 16-0 ta to’g’ri javob uchun 2 (qoniqarsiz) baho	
Jami		5(a’lo)

Yozma ish

Yakuniy nazorat I semestrga mo’ljallangan modular asosida olinadi. Modullardan jami 90 ta nazariy savol va 30 ta masala tuziladi. Shu savollardan variantlar tuzilib har bir variantda 4 tadan nazariy savol va 1 ta masala bo’ladi. (**I semester**)

Yakuniy nazorat II semestrga mo'ljallangan modullar asosida olinadi. Modullardan jami 90 ta nazariy savol va 30 ta masala tuziladi. Shu savollardan variantlar tuzilib har bir variantda 4 tadan nazariy savol va 1 ta masala bo'ladi. (**II semester**)

7. O'quv-uslubiy va axborot ta'minoti

Asosiy adabiyotlar

1. Douglas S. Giancoli. Physics: Principles with Applications, Prentice Hall; 6th edition January 17,2004 USA
2. Raymond A. Serway, John W. Jewett. Physics for Scientists and Engineers with Modem Physics, Cengage Learning; 9 editions (January 17,2013), Brooks/cole a. 20 Channel Center Street Boston, MA 02210 USA.
3. A. Gaipov, O. Himmatqulov. Fizika(nashryotda)
4. Sultanov N. Fizika kursi. Darslik, T: Fan va Texnologiya, 2007
5. Abduraxmonov K.P., Egamov U. Fizika kursi. Darslik -Toshkent, 2010
6. Trofimova T.I. Kurs fiziki.Uchebnik. -M.: «Akademiya», 2007
7. Detlaf A.A., YAvorskiy B.M., Kurs fiziki.Uchebnik -M.: “Akademiya”, 2007
8. Qodirov O., Boydedayev A. Fizika kursi. Qism-3: Kvant fizikasi - T: O'zbekiston,2005
9. Ismoilov M., Xabibullaev P.K., Xaliulin M. Fizika kursi. Darslik, T: O'zbekiston, 2000
10. A. Gaipov, O. Himmatqulov Fizika O'quv qo'llanma-T. Nashr, 2018
11. Kamolxo'jaev SH.M., Gaibov A.G., Ximmatkulov O. Mexanika va molekulyar fizikadan ma'ruzalar matni. ToshDTU, 2003.
12. Axmadjonov O. Fizika kursi. Darslik, 1-3 K--T., “O'qituvchi”, 1999
13. Xudoyberganov A.M., Maxmudov A.A. Atom fizikasi. “Navro'z”. 2018
14. Мусаева В.В. Практикум по курсу общей физики. Учебник-М.: Наука, 1995
15. P.Chertov A., Vorob'ev A. Fizikadan masalalar to'plami. Darslik T.: O'zbekiston, 1997

Qo'shimcha adabiyotlar:

16. Mirziyoev SH.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekistan davlatini birlashtirishga barpo etamiz. O'zbekistan Respublikasi Prezidentining lavozimiga kirishish tantanali marosimiga bag'ishlangan Oliy Majlis papatalarining qo'shma majlisidagi nutqi. -T.: “O'zbekiston” NMIU, 2016. -56 6.
17. Mirziyoev SH.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash - yurt tarakkiyoti va xalq farovonligining garovi. O'zbekiston Respublikasi Konstitusiyasi qabul qilinganining 24 yilligiga bag'ishlangan tantanali marosimdag'i ma'ruza 2016 yil 7 dekabr. - T.: “O'zbekiston” NMIU, 2016. - 48 b.
18. Mirziyoev SH.M. Buyuk kelajagimizni mard va oljanob xalkimiz bilan birga ko'ramiz. - T.: “O'zbekiston” NMIU, 2017.-488 b.
19. O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risida. - T.:2017 yil 7 fevral, PF-4947-sonli Farmoni.
20. Kamolxo'jaev SH.M., Risbaev A .S., Haydarova M.SH., Jo'raev SH.X. Hozirgi

- zamon tabiiy fanlar konsepsiysi. O'quv qo'llanma -T., Tafakkur, 2013
21. Kamolxo'jaev SH.M., Gaibov A.G., Eshkulov A. «Elektr va magnetizm» qismidan laboratoriya ishlari to'plami.O'quv qo'llanma -T: ToshDTU,2005
  22. Savelyev I.V. Umumiy fizika kursi, t. 1-3, M, Nauka, 1989-92.
  23. Савельев И.В. Курс общей физики т. 1-3, М, Наука, 1989-98.
  24. Сивухин Д.В. Общий курс физики, т. 1-5, М., Наука, 1977-1990.
  25. Sivuxin D.V. Umumiy fizika. Mexanika. T.O'qituvchi,1981.
  26. Strelkov S.P. Umumiy fizika kursi. Mexanika. T.O'qituvchi, 1977.
  27. Axmadjonov O.I. Fizika kursi 1-2 qism.T.O'qituvchi, 1988-89.
  28. Safarov A.S. Umumiy fizika kursi. Elektromagnetizm va to'lqinlar. T. O'qituvchi, 1992.
  29. Orifjonov Elektromagnetizm T. O'qituvchi, 2001y
  30. Sultonov Fizika kursi T. Fan va texnologiya, 2007y
  31. Bozorova Fizika (optika,atom yadro) T. Aloqachi matbuot markazi, 2007y
  32. Abdumalikov Elektrodinamika T. Voris nashiryoti, 2012 y
  - 33.A. G'aniyev Fizikadan masalalar yechish T. Milliy jamiyat, 2012y
  34. Izbosarov Molekulyar fizika va termodinamika asoslari T. yuris mediya markazi, 2008y
  35. S.X.Astanov, M.Z.SHaripov, A.R.Fayzullaev, M.R.Turdiev. "Fizika" ma'ruzalar matni 2 qism. 150 bet. Buxoro, 2013 y.
  36. M.Z.SHaripov, D.E.Hayitov, F.K.Xalloqov. "Fizika kursi (Mexanika va molekulyar fizika)" amaliy mashg'ulotlar uslubiy ko'rsatmasi.60 bet. Buxoro, 2013 y.
  37. S.X.Astanov, M.Z.SHaripov, R.J.Urunov, M.R.Turdiev, F.K.Xalloqov, A.R.Fayzullaev. "Fizika (Elektr, magnetizm, optika va atom) laboratoriya ishlarini bajarish bo'yicha uslubiy ko'rsatma". 50 bet. Buxoro, 2013 y.
  38. S.X.Astanov, M.A.Vahobova, M.Qurbanov "Umumiy fizika kursidan masalalar to'plami". 346 bet. Toshkent 2008y.
  39. M.Z.Sharipov, S.H.Astanov, M.R.Turdiyev, M.Axrora "Fizika kursidan laboratoriya ishlari to'plami" (o'quv qo'llanma) Buxoro – 2019
  40. S.H.Astanov, M.R.Turdiyev, "Umumiy fizika fanini o'qitishda pedagogik texnologiyani amalga oshirish" mexanika bo'limi (o'quv qo'llanma) Buxoro – 2019
  41. S.H.Astanov, Jo'rayeva L.I., M.Axrora "Elektromagnit tebranishlar " (o'quv – uslubiy ko'rsatma) Buxoro – 2019
  42. M.Z.Sharipov, D.E.Hayitov, N.M.Ergasheva, D.S.Ro'ziyeva " Fizika fanidan amaliy mashg'ulot" (o'quv – uslubiy ko'rsatma) Buxoro – 2019

Elektron resurslar

1. www.gov.uz - O'zbekiston Respublikasi hukumat portali.
2. www.lex.uz - O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi.
3. www.ziyonet.uz:
4. www.fizika.uz:
5. www.bilim.uz;
6. www. phys. ru.
7. www. google, ru .

8. WWW.Mv.estudv.uz
9. www. Fikr.uz
10. www.Yandex.uz
11. www.phys.ru
12. [http://ru.Wikipedia.org/wiki/Устройство_виды_и_применение_лазеров.](http://ru.Wikipedia.org/wiki/Устройство_виды_и_применение_лазеров)
13. <http://www.foresight.org/EOC/index.html>.
14. <http://nano.xerox.com/nanotech/nanosystems.html>.
15. http://www.foresight.org/UTF/Unbound_LBM/index.html.
16. Animatsion rolik (<http://www.upscale.utoronto.ca.va.html>,<http://tical ua.es>)
17. Fizikada o'quv kinofilmlari(E.G.Xasanov va boshqalar)
18. Ko'rgazmali rangli rasmlar (<http://www.hord Wareandlysis com.>)
19. www.physicon.ru-“Molekulyarnaya fizika na kompyutere”
20. www.cultinfo./fultext/1/008/077/561/htm